

Jog & Fegyver

Ez az írásom egy elemzés, melyben a lőfegyvertartásról szóló törvény megvalósítása során felszínre került olyan visszásságokról kívánok írni, melyek mindenképpen túlmutatnak e törvény által szabályozni kívánt jogi tárgyon.

A Kaliber már korábban is beszámolt az új fegyvertörvény megalkotásával kapcsolatos fejleményekről (Kaliber 2000/29.), és úgy tűnt, hogy 2000 októberére kialakult egy elfogadható kompromisszum. A szakmai szervezeteket, és lapunk szerkesztőségét is hideg zuhanyként érte, hogy 2001 januárjában egy, a fentiekkel gyökeresen ellentétes tartalmú tervezetet nyújtottak be a kormány elé. Ez a cikk a lapzártakor ismeretes legfrissebb fejleményeket is megpróbálja értékelni. Noha a konszenzusos tervezet a gáz- és riasztófegyvereket engedélykötelesből - bejelentés kötelessé tette volna, és a 6 és 9 mm-es flóbert-, valamint az elöltöltős lőfegyvereket is csak ebbe kategóriába tette volna szigorításképpen, az új tervezet engedélykötelessé nyilvánította volna ezeket. (Melynek következményei beláthatatlanok lettek volna.

A fegyveres szakma, a sportlövők képviselői, illetve a Kaliber magazin ekkor nyílt levélben fordult a kormányhoz, a parlamenthez és a médiákhoz. Talán ennek a figyelemfelhívásnak hatására több kérdésben megfontolták érveinket a törvényről való döntés során, és a gázriasztó fegyverek, illetve a flóbert fegyverek mégsem kerültek be az engedélyköteles kategóriákba, hanem regisztrációhoz kötöttségüket javasolja a kormány. Nem tudni konkrétan ki döntött pozitívan, de becsületes állampolgárok nevében köszönet illeti. Az elöltöltős fegyverek viszont - csekély veszélyességük, és teljes korszerűtlenségük ellenére - azonos besorolást kapnak, mint a modern éles lőfegyverek. Ezzel sikeresen tönkreteszik a történelmi fegyverek, a hagyományörzés iránt érdeklődők kedvenc szórakozását, és potenciális engedély nélküli fegyvertartóvá nyilvánítják 5-6.000 ilyen fegyver tulajdonosát. - A Szerk.

A tárcaközi egyeztetés során a Belügyminisztérium álláspontja az volt, hogy a jogi

szabályozás terjedjen ki a fegyveres erők és rendészeti szervek állományára is. Ezzel egyidejűleg a lőfegyverhasználat fogalmát a tervezet a lövés leadásaként tartja fenn - hasonlóan a jelenleg hatályos kormányrendeletéhez - holott, miként arra korábbi elemzéseimben rámutattam a fegyveres erőkre és rendészeti szervekre vonatkozó - sokszor törvényi szintű - szabályozások lőfegyver-használatnak csak a személy elleni szándékosan leadott lövést tekintik.

- a "Rendőrségről" szóló 1994 évi XXXIV tv. 53.§. (1) bek szerint: "Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan személyre leadott lövés minősül."
- a "Határőrizetről" szóló 1997 évi XXXII. tv 58.§. vissza a Rendőrségről szóló tv. 53.§.(1) bek-re a fegyverhasználat megállapításával kapcsolatosan, azonban a tv. végrehajtására kiadott 66/1997 (XII.10) BM rendelet 69.§. - 74.§.-i részletesen taglalja a lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövések eseteiben követendő eljárást.
- a "Vámjogról" szóló 1995 évi C. tv. 184.§. (4) bek. szerint a vám- és pénzügyőrök vonatkozásában "Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan, személyre leadott lövés minősül".
- a "Büntetés végrehajtási szervezetről" szóló 1995 évi CVII.tv. 22.§. (2) bek szerint: "Lőfegyverhasználatnak csak a szándékos, személyre leadott lövés minősül".
- a "Nemzetbiztonságról" szóló 1995 évi CXXV. tv. 35.§. (2) bek szerint: "Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan, személyre leadott lövés minősül"
- a 149/1996 (IX.27) Korm. rendelet 7.§. szerint: "Lőfegyverhasználat a katonának az a tevékenysége, ha a szolgálati feladatának ellátása során - saját elhatározásból vagy parancsra- ember megsebesítése vagy életének kioltása végett lőfegyveréből célzott lövést ad le.
- a "Fegyveres biztonsági őrségről" szóló 1997 évi CLIX. tv.10.§ (8) bek szerint: "Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan, személyre leadott lövés minősül"

Ez már egy lényeges és több jogszabály tartalmára is kiható ellentét, melyből, ha így marad komoly értelmezési problémák adódnak. A tervezet meg kívánja szüntetni a kormány tagjainak, államtitkárok, helyettes államtitkárok, parlamenti képviselők, minisztériumi főosztályvezetők és polgármesterek e tisztséggel együtt járó alanyi jogát a lőfegyver tartására. Nem indokolja BM, hogy ezt milyen társadalmi igény indokolja, igaz azt sem tudják megmondani, hogy az ilyen tisztséget betöltők kezében mennyi és milyen lőfegyver található jelenleg. Ezzel együtt nem igazán érthető, hogy miért pont ezek - a végrehajtó hatalomhoz

kötődő - tisztségek azok, melyek melyet az alanyi körből ki kell szorítani. A vagyonvédelem terén - a tervezet szerint - csak az értékszállítók lőfegyvertartási joga marad fenn, az is csak bizonyos értékhatár felett. Ezzel egyidejűleg a jogszabály nem határozza meg az értékszállítás fogalmát, mert igaz, hogy nem köztudott - csak szakmai körökben - de jelenleg közúton, különösen tranzit forgalomban - pl. jövedéki terméket - csak fegyveres kíséret esetén lehetséges szállítani, mert ennek hiányában egyetlen határpedáció sem vállal kezességet a szállítmányért. Ha ezekre, a szállítások kíséretét végző vagyonvédelmi cégekre nem terjed majd ki a lőfegyvertartás joga, akkor az a közúti határforgalom megbénulásához vezethet.

Rendkívüli érdekessége a tervezetnek és különösen a BM indoklásának, hogy nem tartják indokoltnak, hogy minden szándékos bűncselekmény elkövetőjét megfosszák a lőfegyvertartás jogától, mert állításuk szerint pl. az ittas járművezetés nem olyan súlyú szándékos bűncselekmény, aminek ilyen joghátránnyal kellene járni. Nagyon figyelemre méltó koncepció. Szerintem, aki a közúti közlekedés alapvető normáit nem akarja betartani, attól nem várható el, hogy a lőfegyvertartásra vonatkozó szabályokat betartsa. Sőt még ennél is tovább megyek: Aki nem képes arra, hogy józanul vezesse a gépkocsiját, attól nemcsak egyéb fegyverét, de a szolgálati lőfegyverét is azonnali hatállyal be kellene vonni.

Az önvédelmi fegyverek terén az eredeti, szakmai szervezetek által elfogadott változat az alanyi körbe bevonta volna a lőfegyver kereskedelmével, javításával, bérbeadásával foglalkozókat, igazságügyi fegyverszakértőket és a lőterek üzemeltetőit azon az alapon, hogy lőfegyverek megőrzéséről kell gondoskodniuk illetve a rájuk bízott lőfegyvereket mindenképpen meg kell őrizniük.

(Az új tervezet szerint, viszont még ők sem kaphatnak majd önvédelmi fegyvert, elképzelhető, milyen hatékonysággal lehet majd védeni pusztá kézzel fegyvergyárat, fegyvertároló helyet, és, hogy a fegyverkereskedő milyen "lelkességgel" fogja elhozni például a vámhivatalból az importált fegyverszállítmányt annak tudatában, hogy mindenki tudja: ellenállásra nem kell számítani egy rablás során. - A Szerk.)

A tervezet kizárólag a Magyar Sportlövők Szövetségét ismeri el, olyan szervezetként, mely: rajtengedélyt, minősítést, szövetségi tagságot, külföldi versenyre történő lőfegyver kivitt hazai versenyre történő lőfegyver behozatalt igazolhat.

Ez már nemcsak az egyesülési jogot korlátozza, hanem alkotmányos aggályokat is felvet. Gyakorlatilag azt jelenti, hogy a törvény tervezete nem létezőnek tekinti a

1. Magyar Szituációs Lövész Szövetséget
2. Magyar Dinamikus Lövészsport Szövetséget
3. Magyar Elöltöltő Fegyveres Lövészek Szövetségét
4. Magyar Korongvadász Szövetséget
5. Magyar Technikai és Tömegsportklubok Országos Szövetségét
6. Magyar Öttusa Szövetséget

és a fenti szövetségeknek a lőfegyverrel kapcsolatos minden szükséges kérdését a Magyar Sportlövők Szövetsége hatáskörébe utalja. Ez persze teljes mértékben ellentétes a hatályos sporttörvénnyel, de eddig a koncepció kidolgozói valamilyen okból nem jutottak el. Álláspontom szerint ilyen véletlenek nincsenek és a tervezetet kidolgozó jogászok tökéletesen tisztában voltak az egyesülési jogról illetve a sportról szóló törvények szövegével - nemkülönben az Alkotmánnyal.

A javaslat minden különösebb indoklás nélkül a sportfegyverek megszerzésének követelményét a III. osztályú minősítési szintre emelte fel, melynek sok értelme nincs, viszont sikeresen gátolja a hazai lövészsport fejlődését, mely szerint minél több IV. osztályú versenyzőnek kell biztosítani a saját fegyvert a fejlődéshez. Sajnos a tervezet kidolgozói - szakmai ismeretek hiányában - nem tudhatják, hogy mennyi olyan órákig tartó gyakorlat van a sportágban, melyhez sem lőtér, sem lőszer nem kell, csak fegyver és nyugalom. A célra tartások (pontlövők esetében) a fegyver vállhoz emelések (koronglövők esetében) fegyver elővétel, tárcsere (a szituációs - dinamikus ágaknál). Ezek begyakorlására bármely időszak jó, ha kéznél van a fegyver. A sportbeli fejlődésének pedig az első minősítés megszerzés az alapja, melyre később építeni kell és lehet. Minden előzetes beharangozás ellenére kimaradt a tervezetből a gyűjteményi célú lőfegyver. *(Ezzel sajnálatos módon nem kerül be jogrendünkbe egy, nyugat-Európában elismert mód a kulturális örökség részét képező műszaki emlékek megőrzésére - A Szerk.)* A tervezet csak a közgyűjtemények számára biztosítja ezt a lehetőséget.

Ezt követően azt hiszem teljesen szükségtelen az euro-konformitás kérdésköréről beszélni, mert a tervezet meglehetősen távol marad minden európai normától. Ráadásul az Unióhoz történő csatlakozás után megint mi leszünk saját hazánk másodrendű polgárai, hiszen a többi uniós állam polgára a saját - szabadabb körülmények között megszerzett- lőfegyverével bejöhét az országunkba, miközben mi korlátozva vagyunk. *(Don Vittorio szabadon jöhét saját*

engedélyes pisztolyával Calabriából, hogy nyomatékot adjon szavainak az "üzleti" tárgyaláson, mi meg majd bólogatunk hozzá.)

Meg kívánom jegyezni, hogy a vadász lobbi igen eredményesen működött, mert a tervezet gyakorlatilag - érdemben - nem nyúlt hozzájuk.

Az önvédelmi fegyverekre visszatérve, a tervezet csinált egy logikai bukfcencet. Az kaphat engedélyt, aki hatóságilag igazolja, hogy veszélyben van. Ez azt jelenti, hogy a bíróság, ügyészség, nyomozó és szabálysértési hatóság igazolhatja, hogy előtte folyik egy olyan eljárás, melyből megállapítható, hogy a kérelmező veszélyben van.

Álláspontom szerint az ilyen bizonyítékkal alátámasztott kérelmet azonnal el kell utasítani. A fenti processzusok olyan hosszú ideig húzódnak, hogy akinek sérelmére nem kíséreltek meg bűncselekményt addig, amíg az ügye a bírói vagy akár ügyészi szakba került, ott nem olyan komoly a fenyegetettség. Sőt ezt megkockáztatom a nyomozati szakban is, hiszen elég sok víz lefolyik a Dunán, mire egy feljelentésből - a feljelentés kiegészítési határidő eredményes letelte után - nyomozás elrendelés lesz. Persze más a helyzet, ha az ügy úgy indul, hogy a sértettet a saját lakása előtt minden előzmény nélkül mellbe lövik. Ilyenkor azonnal indul a nyomozás, viszont már a sértettből nagyobb valószínűséggel lesz örökhagyó, mint kérelmező.

A másik érdekessége az önvédelmi fegyverek tervezetbeli szabályozásának, hogy az alanyi jogosultak köréből egyszerűen kivették a fegyveres erőket és testületek tagjait, ami kissé kínos. Elképzelhető, hogy néhányan azt fogják mondani, hogy ha önvédelmi nem lehet, akkor szolgálati meg nem kell. A tervezet természetesen magán viseli a BM keze nyomát. A lőfegyverekkel kapcsolatos minden befizetést szolgáltatási díjnak tekint, ami a rendőrhatalósághoz folyik be és nem illetéknek, ami viszont a központi költségvetés bevétele. Persze ez azt is jelent, hogy az alanyi jogon illetékmenetes egyesületektől is beszédhető olyan díj is, amit eddig nem kellett megfizetniük. A BM által elővezetett tervezetnek ez a mondata meglehetősen komoly bevételhez juttatná a rendőrséget - a megszavazott költségvetési normán felül - ugyanakkor a betervezett állami bevételek ennyivel csökkennének. Ezt azért egy két éves költségvetés esetében nem igazán lehet előzetes számítások figyelembe vétele nélkül megtenni, viszont a jogszabály- tervezet indoklása nagyvonalúan hallgat ezekről az anyagi konzekvenciákról.

Vagyonvédelmi cégek mennek tönkre, mert lőfegyver hiányában elég a pénzügyetbe egy portás is, hogy nyissa az ajtót. A technikai védelem kijátszása egy idő után már rutinná

fog válni azok számára, akik más pénzét bűncselekmény útján akarják megszerezni. Vélhetően kevesebb lesz a lakosnál a fegyver, tehát még kevesebb lesz azok száma, akiknek esélyük van arra, hogy eredményesen védhetik meg magukat. Bűnözői körökben nagy pezsgőzés lesz a törvény elfogadásakor, az már előre látható.

A vadászok pedig, ha nem lőnek védett vadat, akkor továbbra is megtarthatják fegyvereiket és senki nem piszkálja őket, mert a tervezet készítői nagyon jól tudják, hogy hazánkban nagyon régóta országos dolgok dőlhetnek el vadászaton.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd